

Sygn. akt I UK 2/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania B. – P. Spółki Akcyjnej w B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanych: "B. Spółki o. o." w B. i H. D.
o objęcie ubezpieczeniem społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 września 2012 r.,
wniosku B. – P. Spółki Akcyjnej w B.
o wykładnię postanowienia Sądu Najwyższego
z dnia 23 maja 2012 r., sygn. akt I UK 2/12,

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 maja 2012 r., I UK 2/12, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawcy B. – P. S.A. w B. od wyroku Sądu Apelacyjnego – III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 sierpnia 2011 r., oddalającego apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 marca 2011 r., oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 9 listopada 2010 r., stwierdzającej, że zainteresowany H. D. jako pracownik został z urzędu objęty i podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnym, rentowym, chorobowym i

wypadkowym w okresach wskazanych w tej decyzji, a także zasądził od wnioskodawcy na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Najwyższy wskazał, że skarga kasacyjna nie nadawała się do przyjęcia jej do rozpoznania, ponieważ sformułowane w niej zagadnienia prawne zostały już jednoznacznie wyjaśnione w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09 (OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46). Natomiast przedstawione w skardze wątpliwości prawne zostały „spowodowane przez samą stronę skarżącą i powinny być usunięte przez nią we własnym zakresie, gdy zaniecha stosowania oczywiście nielegalnych praktyk zmierzających do obejścia wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepisów prawa pracy i prawa ubezpieczeń społecznych”. Wskazana w skardze rzekoma „niekonstytucyjność” art. 18 ust. 2a i art. 18 ust. 1a ustawy systemowej wynika wyłącznie z oczywiście nagannych praktyk skarżącego, który dopuścił się negatywnie osądzonych prób ewidentnego obejścia wymienionych przepisów prawa, co wyklucza skierowanie pytania prawnego do składu powiększonego Sądu Najwyższego lub do Trybunału Konstytucyjnego. Podobnie Sąd Najwyższy orzekł, po merytorycznym rozpoznaniu skargi kasacyjnej w analogicznej sprawie, w wyroku z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, dotychczas niepublikowany), według którego, zawarcie umowy o dzieło z pośrednikiem nazywanym podwykonawcą, na podstawie której pracownik wykonuje dzieło na rzecz swego pracodawcy nie stanowi podstawy ubezpieczenia przez ten podmiot. W wypadku zawarcia takiej umowy pracodawca obowiązany jest opłacać składkę na ubezpieczenie społeczne z uwzględnieniem wynagrodzenia za dzieło wykonane przez pracownika (art. 8 ust. 2a w związku z art. 18 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Pismem z dnia 23 lipca 2012 r. skarżący wniósł o dokonanie wykładni uzasadnienia „wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie o sygn. akt I UK 2/12 poprzez wskazanie, jakich ‘oczywiście nielegalnych praktyk’, o których mowa na stronie 6 uzasadnienia wyroku, powinna zaniechać skarżąca w celu usunięcia wątpliwości prawnych i trudności praktycznych związanych ze stosowaniem art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń

społecznych”. Według wnioskodawcy, posługując się tym zwrotem Sąd Najwyższy „nie wskazał, o jakie oczywiście nielegalne praktyki chodzi”, ani „nie wyjaśnił istotnych wątpliwości prawnych podniesionych w skardze kasacyjnej, stwierdzając zamiast tego, że wątpliwości te i trudności z dostosowaniem się do praktycznych skutków wynikających z uchwały SN z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09 powinny być usunięte przez skarżącą we własnym zakresie, gdy zaniecha ona stosowania oczywiście nielegalnych praktyk zmierzających do obejścia wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Tym samym sprecyzowanie, jakich ‘oczywiście nielegalnych praktyk’ ma zaniechać skarżąca, jest niezbędne dla prawidłowego wykonania przez nią orzeczenia SN w sprawie I UK 2/12, jak również dla sprecyzowania skutków przedmiotowego orzeczenia oraz wszystkich wyroków i decyzji wydanych w przedmiotowej sprawie zarówno w kontekście przedmiotowej sprawy, jak i innych spraw, toczących się z udziałem skarżącej. Co więcej, ma ono kluczowe znaczenie dla prawidłowego ukształtowania przez skarżącą stosunków prawnych w przyszłości. Jest to o tyle istotne, że SN zaniechał wyjaśnienia wątpliwości prawnych skarżącej, przerzucając na skarżącą obowiązek usunięcia tych wątpliwości, jak również trudności praktycznych pojawiających się w niniejszej sprawie”. Tymczasem „żadne z działań skarżącej nie było nielegalne”, a „skarżąca nadal nie wie, jak w przyszłości zapewnić wykonanie obowiązków art. 8 ust. 2a i art. 18 ust.1a usus”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie i dla porządku Sąd Najwyższy wskazuje wnioskodawcy (skarżącej), że początkowo (wniosek z 3 lipca 2012 r.) jej pełnomocnik procesowy wniósł o dokonanie wykładni „wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie o sygn. akt I UK 2/12”, tyle że tak sformułowany wniosek został skierowany w odniesieniu do wykładni orzeczenia, które nie istnieje w obrocie sądowym (!), ponieważ w wymienionym dniu i w sprawie o wskazanej sygn. akt I UK 2/12, Sąd Najwyższy nie orzekał w formie wyroku, ale wydał postanowienie o odmowie przyjęcia do rozpoznania oczywiście bezzasadnej skargi kasacyjnej. Już z tej

przyczyny wykluczone było dokonywanie wykładni „wyroku”, którego Sąd Najwyższy nie wydał. Warto podkreślić, że autor wniosku zaniechał także wskazania podstawy prawnej wniosku zmierzającego do wykładni tego nieistniejącego wyroku, wskazując jedynie „przy tym, iż zgodnie z orzecznictwem SN wykładni podlega zarówno sentencja wyroku jak i jego uzasadnienie”, tyle że w przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy nie wydał wyroku, przeto brakuje „substratu” wnioskowanej wykładni nieistniejącego wyroku. Powyższe sprawia, że wniosek o wykładnię wyroku, którego Sąd Najwyższy nie wydał, nie odpowiada wymaganiom ani dyspozycjom art. 352 k.p.c.

Nawet uznając, że wnioskodawca w istocie rzeczy, zgodnie z zawartym w piśmie procesowym z 10 lipca 2012 r. sprostowaniem wyżej opisanych i często powielanych w treści wniosku „oczywistych omyłek pisarskich”, wniósł o wykładnię zwrotu „oczywiście nielegalnych praktyk”, które zostało zawarte w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w sprawie I UK 2/12 (art. 352 w związku z art. 361 k.p.c.), to umiejętności przeciętnego, a zwłaszcza prawnika legitymującego się profesjonalnym statusem prawnym - radcy prawnego, jakim jest pełnomocnik procesowy wnioskodawcy, nie powinny przekraczać prawnej i prawniczej percepcji „nielegalności” zachowań strony, która złożyła wniosek o wykładnię, zwłaszcza że potencjalnie potrzebne wnioskodawcy wyjaśnienia zostały zawarte (dokonane) w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12 (dotychczas niepublikowany), powołanego w uzasadnieniu nadal kontestowanego postanowienia z dnia 23 maja 2012 r. Wymieniony wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, został wydany w jednej z licznych analogicznych spraw tego samego rodzaju i pomiędzy tymi samymi stronami (ze zmieniającymi się jedynie podmiotami zainteresowanymi).

W judykaturze zasadnie przyjmuje się, że wniosek o wykładnię nie może zmierzać się do wyjaśnienia zawartych w uzasadnieniu orzeczenia wyrażeń prawniczych i znaczenia słów, ani do kolejnej polemiki ze stanowiskiem sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 1998 r., III AO 25/97, OSNP 1999 nr 4, poz. 151). Tymczasem wnioskodawca w dalszym ciągu w taki sposób kontestuje wydawane w analogicznych sprawach orzeczenia, składając w

prawomocnie osądzonej sprawie wnioszek o wykładnię. Samo niezadowolenie wnioskodawcy z wydanego w tej dacie, pod wymienioną sygnaturą, postanowienia o odmowie przyjęcia do rozpoznania oczywiście bezzasadnej skargi kasacyjnej, nie stanowi i nie uzasadnia wyjaśniania nieistniejących wątpliwości ani co do jego treści, ani w zakresie uzasadnienia. Ponadto z treści kontestowanego wnioskiem o wykładnię postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., I UK 2/12, o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, a przynajmniej dla każdego przeciętnego prawnika powinno wynikać, że Sąd Najwyższy nie uznał za nielegalne zawieranych umów, ale praktyki zmierzające do bezprawnego uchylania się od obowiązków płatnika składek, co mogłoby w przyszłości prowadzić do bezprawnego zaniżenia wysokości potencjalnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych przysługujących ubezpieczonym w okolicznościach opisanych i sankcjonowanych dyspozycjami art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Sąd Najwyższy nie ma obowiązku i nie udziela porad prawnych pełnomocnikowi, który legitymuje się profesjonalnym statusem prawnym i procesowym, co do sposobu wykonywania powinności płatnika składek, które są uregulowane w powszechnie dostępnych dla każdego prawnika przepisach prawa ubezpieczeń społecznych. Powyższej incydentalnej sygnalizacji Sąd Najwyższy dokonał po to, aby zakończyć definitywnie bezpodstawne i bezzasadne próby dalszego angażowania najwyższej instancji sądowej w niepotrzebne wyjaśnianie tej ostatecznie osądzonej sprawy, która nie budzi wątpliwości ani co do treści, ani co do uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego wydanego 23 maja 2012 r. w sprawie I UK 2/12.

W konsekwencji Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.